II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 30 april 1996

waarbij de Italiaanse Regering wordt aangemaand alle documenten, informatie en gegevens inzake de steun ten behoeve van de herstructurering van de wegvervoersector te verstrekken en de betaling van elke verdere steun onmiddellijk op te schorten

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(96/543/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 5, 92 en 93,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, inzonderheid op de artikelen 61 en 62,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Bij brief van 19 april 1991 [1] heeft de Commissie de Italiaanse autoriteiten op de hoogte gesteld van haar besluit de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag in te leiden ten aanzien van de voorgenomen steunmaatregelen ten behoeve van de herstructurering van de wegvervoersector in Italië.

(2) Nadat de procedure was ingeleid, heeft de Commissie uit het Italiaanse officiële blad vernomen dat de Italiaanse autoriteiten wet nr. 68 van 5 februari 1992 (Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana (GURI) van 12 februari 1992, serie generale nr. 35, blz. 3) hebben vastgesteld, waarbij een steunmaatregel in de zin van artikel 92 van het Verdrag wordt ingevoerd die hetzelfde effect sorteert als de maatregel die oorspronkelijk was bedoeld in de kennisgeving van de Italiaanse autoriteiten van 13 september 1990 betreffende de bovengenoemde regeling; voorts vernam de Commissie uit het Italiaanse officiële blad dat op 27 juni 1992 een decreet was vastgesteld (GURI van 13 juni 1992, serie generale nr. 163, blz. 12), dat in de mogelijkheid voorziet het drievoud aan vergunningen af te geven van het op grond van artikel 9 van wet nr. 68 (vervroegde bedrijfsbeëindiging) af te geven aantal.

(3) Op grond van deze gegevens heeft de Commissie besloten de voor zaak C 17/91 [2] ingestelde procedure van artikel 93, lid 2, ook de bovengenoemde maatregelen te doen bestrijken.

(4) Het juridische raamwerk dat aan de steunregeling ten grondslag ligt, bestaat dus uit de volgende wet en regelgeving:

— wet nr. 68 van 5 februari 1992, „Ristrutturazione dell'autotrasporto di cose per conto di terzi" (GURI van 12 februari 1992, serie generale nr. 35, blz. 3);

— decreet van 27 juni 1992, „Rilascio di nuove autorizzazione al trasporto di merci per conto di terzi" (GURI van 13 juni 1992, serie generale nr. 163, blz. 12);

— decreet van 29 oktober 1992, „Disposizioni concernenti i criteri per la concessione e l'erogazione dei benefici nonché i tempi e le modalità per la presentazione delle domande di cui alla legge 5 febbraio 1992" (GURI van 20 januari 1993, serie generale nr. 15, blz. 15);

— decreet van 3 december 1992, „Versamento contributivo per gli autotrasportatori che cessino l'attività di impresa" (GURI van 23 december 1992, serie generale nr. 301, blz. 6);

[1] PB nr. C 137 van 28. 5. 1991, blz. 3.

[2] PB nr. C 66 van 9. 3. 1993, blz. 3.

— decreet van 26 april 1993, „Disposizioni concernenti la ripartizione dei fondi disponibili tra le diverse finalità delle legge 5 febbraio 1992, nr. 68";

— wetsdecreet nr. 92 van 29 maart 1995 (GURI van 30 maart 1995), wetsdecreet nr. 205 van 30 mei 1995 (GURI nr. 124 van 30 mei 1995), wetsdecreet nr. 311 (GURI nr. 176 van 29 juli 1995) en wetsdecreet nr. 402 van 26 september 1995 (GURI nr. 226 van 27 september 1995), welke niet in wet zijn omgezet (zie GURI nr. 277 van 27 november 1995).

(5) De aangemelde steun had ten doel de sector te herstructureren ter voorbereiding op de eenwording van de Europese markt in 1993, met name door fusie van ondernemingen en totstandbrenging van consortia en samenwerkingsverbanden te bevorderen. Om dit te bereiken voorzag de oorspronkelijke regeling in een aantal maatregelen, namelijk (zie wet nr. 68 van 1992):

Maatregelen A:

Belastingvermindering bij fusie van ondernemingen die sedert ten minste drie jaar zijn geregistreerd (artikel 3, lid 1).

Maatregel B:

Premies bij het aankopen of huren met koopoptie van een nieuw voertuig bij fusie van ondernemingen (artikel 3, lid 2, en artikel 4).

Maatregel C:

Subsidies aan ondernemingen voor investeringen (artikel 6).

Maatregel D:

Het door de overheid gedurende twee jaar voor haar rekening nemen van de sociale lasten over de lonen van aan een opleidingsactie deelnemende werknemers (artikel 8).

Maatregel E:

Bedrijfsbeëindigingspremies voor ondernemers of voor leden van coöperaties met mede-eigendom, van ouder dan 60 jaar voor mannen, respectievelijk ouder dan 55 jaar voor vrouwen, die het beroep van ondernemer van goederenvervoer over de weg uitoefenen zonder werknemers (artikel 9).

Maatregel F:

Het door de overheid gedurende twee jaar voor haar rekening nemen van sociale lasten voor ondernemingen voor goederenvervoer over de weg die voorheen zelfstandige vervoersondernemers als werknemer in dienst namen (artikel 10).

(6) Als gevolg van de in de aanvankelijk geplande steunregeling aangebrachte veranderingen en van wisselkoersschommelingen, bestaat er onduidelijkheid over de begrotingsmiddelen die de Italiaanse autoriteiten momenteel voor steunverlening hebben gereserveerd en die, sedert de aanvankelijke kennisgeving, blijkbaar aanzienlijk zijn bijgesteld. Tijdens een op 25 september 1995 gehouden vergadering van deskundigen hebben de Italiaanse autoriteiten de Commissie medegeeld dat er voor de jaren 1995, 1996 en 1997 in totaal 378,1 miljard lire (189 miljoen ecu) was uitgetrokken, zonder de uitsplitsing van dit bedrag over de afzonderlijke steunmaatregelen aan te geven.

(7) Volgens de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte informatie is het wettelijke raamwerk alleen ten uitvoer gelegd wat de steunmaatregelen voor 1992 betreft; daarvan zijn slechts de maatregelen betreffende de bedrijfsbeëindiging daadwerkelijk toegepast, omdat voor de overige maatregelen geen aanvragen zijn ingediend. Verder hebben de Italiaanse autoriteiten een op 17 maart 1995 gesloten overeenkomst met de sector schriftelijk ter kennis van de Commissie gebracht; volgens deze overeenkomst wordt wet nr. 68 met drie jaar verlengd, maar de Italiaanse autoriteiten hebben alleen de maatregelen van artikel 6, lid 1, onder c) (bevordering van het gecombineerde vervoer), artikel 8 (beroepsopleiding) en artikel 9 (vervroegde bedrijfsbeëindiging door vervoersondernemers zonder werknemers) ten uitvoer gelegd.

(8) Nadat de genoemde procedure was ingeleid, hebben de Italiaanse autoriteiten en de diensten van de Commissie veelvuldig gegevens uitgewisseld. Bij brief van 22 december 1993 hebben de Italiaanse autoriteiten aan de Commissie medegedeeld dat de Italiaanse ministerraad zijn goedkeuring had gehecht aan een voorontwerp van wet („Bepalingen inzake het goederenvervoer over de weg voor rekening van derden"), waarvan artikel 2 een belangrijke wijziging van wet nr. 68 inhoudt, om deze wet aan de communautaire bepalingen inzake staatssteun aan te passen. Op grond van dat artikel worden weliswaar de steunmaatregelen die het meest met de Gemeenschapswetgeving strijdig zijn opgeheven, maar de mogelijkheid van fiscale prikkels (artikel 3, lid 1, van de wet) en van maatregelen ter bevordering van de beroepsopleiding van wegvervoerders (artikel 8 van de wet), het gecombineerde vervoer (artikel 6, onder c), van de wet) en de vervroegde bedrijfsbeëindiging door vervoersondernemers zonder werknemers (artikel 9 van de wet) blijft behouden.

(9) In antwoord op twee verzoeken van de Commissie om aanvullende inlichtingen, van respectievelijk 22 februari 1994 en 12 april 1995, hebben de Italiaanse autoriteiten, bij een op 17 juli 1995 geregistreerd schrijven aan het Directoraat-generaal Vervoer, aan de Commissie medegedeeld dat het ontwerp van wijzigingswet in december 1993 ten gevolge van de ontbinding van het Parlement en interne politieke problemen in Italië niet was aangenomen en dat wet nr. 68 in het kader van een overeenkomst met de organisaties van wegvervoerders (waarvan een afschrift was bijgevoegd) bij het reeds genoemde wetsdecreet nr. 92 van 29 maart 1995 was verlengd, maar dat alleen de artikelen

betreffende de maatregelen ter bevordering van de vervroegde bedrijfsbeëindiging, de steun ten behoeve van het gecombineerde vervoer en de beroepsopleiding in uitvoeringsbesluiten zouden worden uitgewerkt. Tegelijkertijd hebben de Italiaanse autoriteiten aan de Commissie medegedeeld dat deze uitvoeringsbesluiten nog in voorbereiding waren en zo spoedig mogelijk aan de Commissie zouden worden toegezonden, vergezeld van de overige informatie waarom de Commissie in haar laatste brief had verzocht.

(10) Op 25 september 1995 vond te Brussel een bijeenkomst plaats van vertegenwoordigers van de Commissie en de Italiaanse autoriteiten. Deze vergadering moest duidelijkheid brengen over een aantal juridische vragen, voordat de ministeriële uitvoeringsbesluiten zouden worden vastgesteld. De Italiaanse deskundigen bevestigden dat alleen artikel 6, onder c), en de artikelen 8 en 9 van wet nr. 68, d.w.z. alleen de maatregelen ten behoeve van het gecombineerde vervoer, de beroepsopleiding en de bedrijfsbeëindiging, zouden worden toegepast. Verder bevestigden de Italiaanse deskundigen dat wet nr. 68 geen rechten voor eventuele begunstigden kon hebben doen ontstaan (met uitzondering van de bepalingen inzake de vervroegde bedrijfsbeëindiging in 1992), aangezien de uitvoeringsbesluiten nooit zijn gepubliceerd.

(11) Bij brief van 21 november 1995 heeft de Commissie aan de Italiaanse autoriteiten alle gegevens medegedeeld waarom deze tijdens de vergadering hadden verzocht. In de brief werden de Italiaanse autoriteiten eraan herinnerd dat de Commissie nog steeds wachtte op een schriftelijk antwoord op haar verzoek om inlichtingen van 12 april 1995 en op nadere bijzonderheden betreffende de stand van zaken bij de uitvoering van de steunmaatregelen en de wettelijke bepalingen tot opheffing van de in wet nr. 68 van 5 februari 1992 opgenomen steunmaatregelen waarmee de Commissie niet kon instemmen. Voorts werd de Italiaanse autoriteiten verzocht om informatie over een eventuele verlenging van de steunmaatregelen te verstrekken, waarbij erop werd gewezen dat een dergelijke verlenging ook onder procedure nr. C 17/91 valt. Tegelijkertijd werden de Italiaanse autoriteiten erop gewezen dat de Commissie opschorting van de steun kan gelasten en Italië kan aanmanen om alle nodige informatie te verstrekken, waarna zij op basis van de bestaande gegevens een besluit kan nemen. Deze brief diende binnen een termijn van 15 werkdagen te worden beantwoord.

(12) Nadien heeft de Commissie vernomen dat bij een wetsdecreet van 26 september 1995 opnieuw verlenging van wet nr. 68 werd voorgesteld; dit wetsdecreet was echter niet in een wet omgezet en kwam derhalve te vervallen. In januari 1996 vonden informele gesprekken plaats met de Italiaanse autoriteiten, die daarbij hebben toegezegd de gevraagde informatie te zullen verstrekken; de diensten van de Commissie hebben echter deze informatie tot op heden nog niet ontvangen.

(13) Rekening houdend met het voorafgaande, en overeenkomstig hetgeen het Hof van Justitie heeft verklaard in het arrest in zaak C-301/87 (Boussac) van 14 februari 1990 en nadien heeft bevestigd in het arrest van 13 april 1994 in de gevoegde zaken C-324/90 en C-342/90 (Pleuger) [1], is de Commissie bij schendingen van artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag bevoegd om een voorlopige beschikking te geven, waarbij de betrokken Lid-Staat, in dit geval Italië, wordt gelast de betaling van de steun op te schorten en de Commissie alle documenten, informatie en gegevens te verschaffen die nodig zijn om de steunmaatregelen op hun verenigbaarheid met de gemeenschappelijke markt te onderzoeken.

(14) Wanneer, eveneens volgens deze rechtspraak, Italië aan deze beschikking geen gevolg geeft en binnen een termijn van zes weken na kennisgeving van deze beschikking niet alle informatie verstrekt die voor de beoordeling van de verenigbaarheid van de onderhavige steunmaatregelen vereist is, kan de Commissie bovendien op basis van de gegevens waarover zij op dat tijdstip beschikt, een definitief besluit nemen; dit kan bij voorbeeld inhouden dat de betaalde steun moet worden terugbetaald en dat rente moet worden betaald vanaf de datum waarop de steun werd uitgekeerd, op basis van de op dat tijdstip geldende referentierente die wordt gebruikt voor de berekening van het netto-subsidie-equivalent van de verschillende typen steun in deze Lid-Staat. Deze maatregel zou noodzakelijk kunnen zijn om de vroegere toestand [2] te herstellen, door het ongedaan maken van alle financiële voordelen die de begunstigde onderneming als gevolg van de onwettige steunmaatregel sinds de datum waarop de steun betaald werd ten onrechte heeft genoten.

(15) In het onderhavige geval is de Italiaanse autoriteiten, zoals in het voorafgaande reeds is beschreven, met name bij brieven van 5 juli 1993, 18 april 1995 en 5 juli 1995, dan ook door de Commissie verzocht om over de betrokken steunmaatregelen volledige opening van zaken te geven. De Commissie is van oordeel dat de antwoorden tot nu toe voor de beoordeling van de verenigbaarheid van de steun met het communautaire recht in sommige gevallen onbevredigend zijn, terwijl zij in andere gevallen in het geheel geen antwoord heeft ontvangen.

(16) Voorts hebben de Italiaanse autoriteiten bevestigd dat de steunmaatregelen voor 1992 ten uitvoer waren gelegd en dat op 17 maart 1995 voor de tenuitvoerlegging van een deel van de in het kader van de steunregeling geplande maatregelen een overeenkomst met de beroepsorganisaties is ondertekend. In 1995 zijn ter verlenging van de steunregeling in de jaren 1995, 1996 en 1997 verscheidene wetsdecreten uitgevaardigd.

[1] Jurisprudentie 1994, blz. I-1205.
[2] Arrest van het Hof van Justitie van 21 maart 1990 in zaak C-142/87, Jurisprudentie, blz. I-959.

(17) Op grond van artikel 93, lid 3, van het Verdrag mag de betrokken Lid-Staat de voorgenomen maatregelen niet tot uitvoering brengen alvorens de beoordelingsprocedure op basis van artikel 92, lid 2, tot een eindbeslissing heeft geleid. Nu de Italiaanse Regering de steunregeling heeft uitgevoerd en zich niet aan de verplichting om zich van uitvoering te onthouden, heeft gehouden, moet de regeling op grond van het Gemeenschapsrecht als onwettig worden beschouwd.

(18) In het licht van het voorafgaande is de Commissie van oordeel dat er een groot gevaar van concurrentieverstoring bestaat en dat de onmiddellijke opschorting van de steunverlening dient te worden gelast. Dit houdt niet alleen in dat moet worden afgezien van de uitvoering van de hier beschreven steunmaatregelen, maar ook dat er geen nieuwe wetgevingsbesluiten of wettelijke maatregelen mogen worden goedgekeurd waarmee de invoering van de bovenbeschreven steunregelingen wordt beoogd,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Italië verstrekt binnen een termijn van zes weken, te rekenen vanaf de datum van kennisgeving van deze beschikking, alle gegevens, inlichtingen en documenten die de Commissie nodig heeft om te onderzoeken of de in steundossier nr. C 17/91 geanalyseerde steunmaatregelen ten behoeve van de herstructurering van de wegvervoersector in overeenstemming zijn met artikel 92 van het EG-Verdrag. Deze informatie omvat met name inlichtingen betreffende de volgende elementen:

1. De toepassingsvoorwaarden van de steunmaatregel ten behoeve van de opleiding, van die ter bevordering van het gecombineerde vervoer en van die betreffende vervroegde bedrijfsbeëindiging in de wegvervoersector. De Italiaanse autoriteiten dienen met name de inlichtingen te verstrekken waarom bij brief van 12 april 1995 met het oog op de toetsing van de steunmaatregelen aan het toepasselijke communautaire recht reeds was verzocht; daarbij moet de aard van de geplande investeringen voor uitrustingen voor gecombineerd vervoer worden aangegeven en andere bijzonderheden over de steunregelingen ten behoeve van de opleiding worden verstrekt.
2. De mogelijkheid deze steunmaatregel met andere bestaande steunregelingen te cumuleren, alsmede het totale, met deze steunmaatregel gemoeide bedrag en de wijze waarop dat per jaar over de afzonderlijke maatregelen wordt uitgesplitst.
3. De stand van zaken bij de uitvoering van de betrokken steunmaatregelen, alsmede de wettelijke maatregelen die zijn genomen ter opheffing van de niet door de Commissie goedgekeurde steunmaatregelen, welke oorspronkelijk waren opgenomen in wet nr. 68 van 5 februari 1992 (GURI van 12 februari 1992), die aan de basis van steundossier nr. C 17/91 ligt. In dat verband dienen de Italiaanse autoriteiten officieel te bevestigen dat de overige in wet nr. 68 opgenomen steunmaatregelen, in het bijzonder van de belastingverminderingen, uit het steunvoornemen zijn verwijderd. Wanneer dit niet het geval is, moeten de Italiaanse autoriteiten alle bijzonderheden verstrekken over de wijze van tenuitvoerlegging van de eventuele andere maatregelen.
4. Volgens de informatie waarover de Commissie beschikt, is wet nr. 68 bij artikel 3 van het Italiaanse wetsdecreet van 26 september 1995 (GURI nr. 226 van 27 september 1995) in het kader van de overeenkomst met de beroepsorganisaties van 17 maart 1995 tot en met 31 december 1997 verlengd; het wetsdecreet is echter niet in wet omgezet. De Italiaanse autoriteiten wordt verzocht om de gevolgen van deze niet-omzetting, alsmede nieuwe wetsvoorstellen die bij het Parlement worden ingediend en die ten doel hebben de steunregeling te verlengen, mede te delen.

Italië kan verder alle andere informatie verstrekken die deze Staat voor de beoordeling van de onderhavige zaak nuttig acht.

Artikel 2

Italië schort onverwijld, in afwachting van de uitslag van het onderzoek van de Commissie, de toepassing op van iedere nieuwe steunmaatregel van bovenbeschreven aard en stelt de Commissie binnen een termijn van 15 werkdagen in kennis van de maatregelen die zijn genomen om aan deze verplichting te voldoen. Dit houdt in dat niet alleen wordt afgezien van betalingen in het kader van steunmaatregelen waartoe reeds is besloten, maar ook dat er geen nieuwe wettelijke maatregelen worden vastgesteld ter nadere regeling van de bovenomschreven steunregeling.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 30 april 1996.

Voor de Commissie

Neil KINNOCK

Lid van de Commissie